C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-1023/2025 Judecătoria Edineț sediul Briceni
1-25048638-03-21rji-13082025 Judecător: Ghenadie Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii

10 martie 2026 **mun. Bălți**

Colegiul penal al Curții de apel Nord

În componența:
Președintele completului de judecată, judecător: Ion Talpa
Judecători: Ecaterina Arseni, Cristina Prisacari

judecând în ordine de recurs, recursul inițial și cel suplimentar depuse de directorul interimar, comisar principal de justiție în cadrul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Corneliu Rîmbu declarate împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 04 iulie 2025, adoptate în limitele plângerii depuse de condamnatul Vintaniuc Gheorghe împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La data de 09 aprilie 2025, în judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plîngerea condamnatului Vintaniuc Gheorghe împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 04 iulie 2025, s-a admis plângerea condamnatului Vintaniuc Gheorghe împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Vintaniuc Gheorghe a fost deţinut în perioada 18.11.2024-17.03.2025 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 119 (una sută nouăsprezece) zile, în calitate de condamnat.

În conformitate cu prevederile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Vintaniuc Gheorghe cu 24 (douăzeci și patru) zile, pentru perioada de 119 (una sută nouăsprezece) zile, în care condamnatul s-a aflat în detentie în Penitenciarul nr. 13 Chișinău cu statut de condamnat, calculîndu-se 2 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Vintaniuc Gheorghe prin decizia Curții de Apel Centru din 12.02.2025, sub formă de închisoare pe un termen de 16 (șaisprezece) ani, urmează să fie redusă în total cu 24 (douăzeci și patru) zile.

S-a obligat administraţiile instituţiilor Penitenciare nr. 13 Chișinău să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile.

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul interimar, comisar principal de justiție în cadrul Penitenciarului nr. 2 Lipcani Corneliu Rîmbu prin care a solicitat admiterea recursului, rejudecarea cauzei în această parte şi pronunţarea unei noi hotărîri potrivit modului prevăzut pentru prima instanţa, prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Vintaniuc Gheorghe.

În argumentarea recursului motivat s-a invocat că judecătorul de instrucție în partea constatării condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului.

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursul directorului interimar, comisar principal de justiție în cadrul

Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Corneliu Rîmbu ca fiind nefondate, reieșind din următoarele considerațiuni.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art. 469 alin. (1) pct.17[1]) Cod de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.*

Din materialele cauzei penale, instanța de fond a reținut că prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 07.02.2022, în baza art. 190 alin.(5), art. 190 alin.(5), art. 190 alin. (5), art. 27, 190 alin. (5), art. 84 alin. (1) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 20 ani, cu executarea pedepsei în penitenciarul de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activități activități legate de administrarea și gestionarea banilor și bunurilor materiale pe un termen de 05 ani.

Prin decizia Curții de Apel Centru din 12.02.2025, sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 07.02.2022, a fost casată parțial cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului prevăzut pentru prima instanța, fiindu-i stabilită prin cumul parțial al pedepselor aplicate, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 16 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de administrarea și gestionarea banilor și bunurilor materiale pe un termen de 05 ani.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 03.03.2025, termenul pedepsei penale a fost redus cu 39 zile, pentru încălcarea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 23.08.2013-13.02.2014, 02.04.2024-18.11.2024.

Începutul termenului: 22.04.2024, sfîrșitul termenului: 16.09.2039.

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Vintaniuc Gheorghe s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele 18.11.2024-17.03.2025.

În speță, Colegiul penal reține că în plângerea înaintată s-a solicitat constatarea aflării condamnatului Vintaniuc Gheorghe în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu reducerea pedepsei.

Potrivit raportului administrației instituției penitenciare, se invocă că Vintaniuc Gheorghe s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant.

Astfel, analizând încheierea recurată în raport cu argumentele recurentului, Colegiul penal constată temeinicia soluției instanței inferioare în partea ce ține de

constatarea faptului că Vintaniuc Gheorghe a fost deținut în perioada 18.11.2024-17.03.2025 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în total 119 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, manifestate prin faptul deținerii în condiții de supraaglomerarea celulei; neasigurarea cu spațiul minim locativ de cel puțin de 4 m^2 per condamnat; paturi instalate lîngă blocul sanitar; lipsa luminii artificiale; lipsa apei calde; lipsa locului special amenajat pentru uscarea hainelor; lipsa locului special amenajat pentru fumat; celula populată cu diferite insecte; asistența medicală insuficientă și lipsa medicamentelor; mucegai pe pereți; hrana nu corespunde gramajului și caloriilor; baia o dată pe săptămână; plimbarea se permite o oră pe zi, condiții care sunt contrare prevederilor art. 3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

La analiza condițiilor de cazare a deținutului, Colegiul va face trimitere la cele indicate în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că starea spaţiului de locuit pentru deţinut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deţinuţi din celulele instituţiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ţinând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puţin 4 m^2 de spaţiu locativ per deţinut şi de a revizui, în consecinţă, capacitatea oficială a instituţiilor penitenciare. Spaţiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Drept consecință, Colegiul penal va respinge alegațiile recurentului potrivit cărora pe perioada detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău condamnatul Vintaniuc Gheorghe nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, or, la analiza condițiilor de cazare a deținutului urmează a se reține prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții.

În susținerea celor expuse, Colegiul penal notează dispoziția art.473^4 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căreia la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât şi rapoartelor instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu.

În acest sens CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, **nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios:** atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul

pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată *(a se vedea în acest sens cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).*

Astfel, instanța corect a considerat că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Vintaniuc Gheorghe pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău *18.11.2024-17.03.2025* au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenţie, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Astfel, instanța de fond corect a constatat că Vintaniuc Gheorghe s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr.13 Chișinău o perioadă de 119 zile în calitate de condamnat.

Astfel, din termenul pedepsei definitive stabilite lui Vintaniuc Gheorghe prin decizia Curții de Apel Centru din 12.02.2025, constând în 16 (șaisprezece) ani de închisoare, urmează a fi dedusă, în temeiul art. 473⁴ alin. (4) CPP, o perioadă de 24 (douăzeci și patru) zile, corespunzătoare intervalului de 119 (una sută nouăsprezece) de zile de detenție executate în Penitenciarul nr.13 Chișinău, calculate în proporție de 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

În consecință, termenul pedepsei definitive aplicate lui Vintaniuc Gheorghe prin decizia menționată se reduce cu 24 (douăzeci și patru) zile.

Respectiv, constatând motivarea instanței a fi una plauzibilă, Colegiul o preia în tot și o însușește, ceea ce este în corespundere cu jurisprudenţa CtEDO în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, potrivit căreia, instanțele naționale deși au obligația să-și motiveze deciziile, acest fapt totuși nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), pentru respectarea caracterului echitabil a procesului, fiind necesar ca instanţa internă, fie prin însuşirea motivelor furnizate de o instanţă inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esenţiale supuse atenţiei sale.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel/recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal reține caracterul neîntemeiat a argumentelor invocate în recursurile formulate de către administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani, fapt pentru care le va respinge, păstrând neschimbată soluția instanței de fond ca fiind una întemeiată și motivată.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul inițial și cel suplimentar depuse de directorul interimar, comisar principal de justiție în cadrul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Corneliu Rîmbu declarate împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 04 iulie 2025, emise în privința lui Vintaniuc Gheorghe se resping ca nefondate, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător: Ion Talpa

Judecători: Ecaterina Arseni

Cristina Prisacari